

Sångpostillan - Tolfte söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-05-20
Senast uppdaterad 2020-08-23

Tolfte söndagen efter Trefaldighet

Friheten i Kristus

Tredje årgångens läsningar:
GT-text: Andra Moseboken 23:9-12
Epistel: Galaterbrevet 4:31-5:6
Evangelium: Markus 2:23-28
Psaltarpsalm: 145:13b-18

Dagens bön:

O Gud, du som befriat ditt folk,
lär oss att bruka frihetens ansvar,
så att vi lovsjunger dig,
tjänar vår nästa och vårdar din skapelse.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

Tolfte söndagen efter Trefaldighet handlar om friheten i Kristus. Hur pass fri är egentligen den fria viljan? Ofta är den bunden av människors viljor. Vad ska mamma säga? Vad ska kompisarna säga? Vad ska partiet säga? Vi behöver undersöka vad Kristus kan lära oss denna söndag som handlar om friheten i Kristus.

Himmelske Fader ge åt oss alla glädje och renhet, ber vi i psalmen 339. Den kommer från Sri Lanka, där den skrevs av metodistpastor Daniel Thambyrajah Niles år 1964. Han var också generalsekreterare i East Asia Christian Conference. Anders Frostenson översatte den 1978. Melodin kommer från Filippinerna och gjordes år 1961 av Elena Maquiso, professor och tonsättare.

Predikans text: Markus 2:23-28

En sabbat tog Jesus vägen genom sädesfälten, och lärjungarna började rycka av ax medan de gick.

Då sade fariseerna till honom: ”Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?”

Han svarade: ”Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män blev hungriga och inte hade något att äta? Han gick in i Guds hus - det var när Evjatar var överstepräst - och åt upp skådebröden som inga andra än prästerna får äta, och gav dem som var med honom.” Och Jesus sade till dem: ”Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten.

Alltså är Människosonen herre också över sabbaten.”

Vi läser psalm 339 vers 1.

Himmelske Fader, ge åt oss alla
glädje och renhet, längtan och sånger,
att vi dig tackar,
tillber tillsammans,
himmelske Fader, Gud, du vår Gud.

Evangelietexten berättar om en vandring när Jesus och hans lärjungar går genom ett sädesfält. På vandringen ser vi hur lärjungarna gnuggar ax och äter.

Markus, som berättar om detta, säger att det var sabbat. Jesus och hans lärjungar hade säkerligen varit i synagogans gudstjänst på förmiddagen. Nu gick de därifrån och tog vägen genom sädesfältet.

Det står ingenting om vad de pratade med varandra om då. Kanske de pratade om vad det var för mening med sabbaten. I

Gamla Testamentet finns två formuleringar av tredje budet.

Den första formuleringen finns i 2 Mos 20:8 där det står: Tänk på sabbatsdagen så att du helgar den. Och där sägs det att Gud är det stora föredömet, ty han vilade på sjunde dagen. När man talade med varandra om den formuleringen gick man i sina tankar tillbaka till Edens lustgård. Man tänkte på vilodagen som en lustgård med böljande sädesfält, med porlande vatten och svalkande grönska och fåglar som sjunger i de skönaste tonslingor.

Man ser hur den himmelske Fadern tar en paus i sitt skapande. Man påminns då om att hos Gud finns ro, vila, harmoni. Den sjunde dagens vila säger till Guds avbild – till människan – att livets mål och mening inte ligger i arbetsmødorna, pliktuppfyllelseerna… Vardagens slit får sin mening först då vi stannar upp, tar en paus, och vänder ansiktet mot honom, vår Skapare.

Hebreerbrevet 4 talar om löftet att få komma in i hans vila. Vilodagen hjälper oss att se fram mot hans vila. Där finns det glädje och renhet, längtan och sånger, tillbedjan och lovsång. Där vi får träffa mångtusende änglar och en festförsamling av alla förstfödda som har sitt namn i himlen. Ja, varje gång vi kommer samman till gudstjänst står vi inför Gud och den himmelska världen. (Läs Hebr 12:21-24).

Att vara människa - ànthropos – är att vara vända mot Gud. Anthropos betyder ordagrant att vända ansiktet uppåt. Ett djur tittar nedåt. Människan kan titta uppåt. Det som gör människan mänsklig är att få kontakt uppåt mot Honom, som skapat her till sin avbild. Söndagens uppgift är att ge oss rekreation, som betyder återskapelse. Avbilden inom oss, som under veckan fått sina sår och törnar, den får läkedom och förnyelse när vi är inför Honom.

Den andra formuleringen av tredje budet finns i 5 Mos 5:12-15 där det står: Håll sabbatsdagen så att du helgar den och i motiveringen som sedan följer påminns man om befrielsen ur Egypten. Kom ihåg vad Gud har gjort för dig. Han har räddat dig från slaveri och trälldom. Sabbatsdagen är dagen då alla är rädda om varandra. Alla skall få fritt. Din ox och din åsna ska få ledigt. Hon som utför hushållsnära tjänster måste få en fridag. Invandraren också. Det sociala ansvaret inskräps. Människan får uppdrag att ha Guds omsorg om både djur och medmänniskor.

Håll fast vid vilodagen, bevara den som en dyrbar skatt. Vet att du genom den inte bara leds bort från slaveri och fångenskap utan också in i den kärlek, som bara vill strömma in i dig och få dig att resa dig upp och hitta din frihet som människa.

Vi behöver kontakten med himlen för att leva på jorden. Vi behöver höra Fadern tala till oss genom sitt ord. Vi behöver nattvard och bön och trossyskon och lovsång och tonen från himlen för att klara våra liv här. Vi behöver vilodagen. Då kan Guds vilja ske och så kan det bli såsom i himlen så ock på jorden.

I psalmen 339 vers 1 vänder vi oss nu mot vår Himmelske Fader och ber honom att ge åt oss alla glädje och renhet, längtan och sånger, att vi dig tackar, tillber tillsammans, himmelske Fader, Gud, du vår Gud.

Vi läser psalm 339 vers 2.

Jesus, vår Herre, du för oss lidit,
dött och har uppstått, lever ibland oss,
dig vill vi följa, lyda och tjäna,
Jesus, vår broder, Jesus, Guds Son.

När vi varit där hos Jesus kan det hända att människor inte förstår sig på oss. Folk ser på oss för att hitta fel på oss. Vi anklagas vad vi gör. Fariseerna ser surt på Jesu lärjungar, som gnuggar ax och äter. De säger till Jesus: ”Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?”

När liknande händelser drabbar oss får vi tänka: Jesus är med mig. Jag vill i hans kraft våga stå för min tro. Jesus hukade sig inte och drog sig inte undan. Ibland gick han emot det onda. Ibland visade han sin vrede, sin upprördhet, sin sorg över hur förstockade människor kunde vara. Jesus vågade visa sin sorg. Han vågade visa kärlek och omsorg och glädje i att hjälpa människor. För att våga det behöver vi gång på gång hitta in i kraftkällan hos Jesus och lära av honom.

Lägg också märke till hur Jesus svarar när han eller lärjungarna blev angripna. Han säger ofta något som täpper till munnen på oss och fick dem att tänka.

Fariseerna undrar hur Jesus kunde tillåta sina lärjungar att gnugga ax på sabbaten. Det var tillåtet att plocka ax på en annans åker när man gick förbi det om det hände på en vardag. Men inte på sabbaten för då var det arbete. Vad skulle Jesus svara på då? Jesus säger: ”Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män blev hungriga och inte hade något att äta? Han gick in i Guds hus - det var när Evjatar var överstepräst - och åt upp skådebröden som inga andra än prästerna får äta, och gav dem som var med honom.”

David gav sitt folk bröd i en nödsituation. Skådebröden bestod av 12 bröd som låg en vecka framme inför Guds ansikte (3 Mos 24:5-9). På ett fördolt sätt, som kanske fariseerna begrep, säger Jesus med detta: David är förebilden för Messias. David ger åt sina bröd från templet. Jesus Messias, Davids son, ger bröd åt sina lärjungar som hungrade. Om David gjorde så skulle då inte Davids Son ha rätt att låta dem som följde honom få äta och vara utan synd.

Vad Jesus här säger är att den messianska tiden nu är inne. Guds rike är nära. Nu ska himmelens liv, den himmelska sabbaten, tiden av läkedom och frihet och glädje komma.

När Jesus sagt detta inträffade händelsen med att en man som hade en förtvinad hand botades av Jesus på en sabbat. Men att Jesus gjorde så blev för mycket för fariseerna. Det berättas att de gick bort och överlade med herodianerna att röja Jesus ur vägen.(Markus 3:3-6).

Framför Jesus ligger döden och uppståndelsen. Det nya livet skulle lidas fram. Därför kan vi säga när vi råkar i konflikter och svårigheter och människor vill oss illa, ja, då kan vi säga och vi kan sjunga: Jesus, vår Herre, du för oss lidit, dött och har uppstått lever ibland oss, dig vill vi följa, lyda och tjäna, Jesus, vår broder, Jesus, Guds Son.

Vi läser psalm 339 vers 3.

Helige Ande, var i vår svaghet!
Nu med Guds kärlek fyll våra hjärtan,
Så att vi alltid älskar varandra.
Helige Ande, kom till oss du.

Denna psalmvers talar om vår svaghet. Men också att det finns en hjälpare i vår svaghet. Det är den helige Ande. Anden älskar att tala om Jesus. Allra helst vill han hjälpa oss att se att Jesus är vår Herre. Vår svaghet beror på att vi har för många herrar som sliter i oss och säger till oss hur vi ska vara, hur vi ska säga, hur vi ska leva.

Allra sist i vår text säger Jesus: ”Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten. Alltså är Människoson herre också över sabbaten.”

Sabbaten blev till för människan. Det betyder att Gud har givit oss vilodagen till människornas bästa, till en vilans och vederkvickelsens dag. En dag då vi ska få möta den Helige, han som kan förmedla helande åt oss slitna och trasiga, läkedom och friskhet och frihet.

Men människan blev inte till för sabbaten. Det betyder att sabbaten inte ska vara vår herre, som förser oss med regler och bestämmelser i all oändlighet.

Av en sådan herre blir vi svaga, trötta, uppgivna och känner oss misslyckade. Den helige Ande kommer till oss i vår svaghet och hjälper oss att se att Jesus är vår Herre.

Ingen kan säga ”Jesus är Herren” annat än i kraft av den helige Ande, står det i 1 Kor 12:3 (Folkbibeln).

En av vår tids största sjukdomsorsaker heter stress. Man kör hårt 25 timmar om dygnet och 8 dagar i veckan. Man lurar sig själv att tro att man är bättre än Gud. Han vilade på den sjunde dagen. Och därför går man i väggen. Man ligger där som en utbränd cigarettfimp på vägen. ”Jag glömde att det fanns en dörr.” sa en som hamnade där.

Men i vår svaghet dyker den helige Ande upp. Helige Ande, var i vår svaghet!

Anden pekar på Jesus. Hör vad han säger: Jag är dörren! (Joh 10:7, Bibel 17). Gå in genom den dörren och du kommer in i ett rikt liv. Drivkraften i kyrkans liv och i våra liv är inte längre alla måste och borde och skulle utan just kärleken. Kärleken till Jesus och kärleken till nödens människor omkring oss. Låt oss därför återerövra söndagen som vilodag, som krafthämtningsdag. Då få från Jesus att ge till dem. Nu med Guds kärlek fyll våra hjärtan, så att vi alltid älskar varandra.

En del av er har varit i Sixtinska kapellet i Rom och sett Michelangelos takmålning om Skapelsen? Man ser hur Gud sträcker ut sin hand mot Adam och hur Adam sträcker ut sin hand mot Gud. Adam får en himmelsk kraftöverföring. Är det inte en sådan kraftöverföring som vi längtar efter. En kvinna fick frågan: Vad väntar du dig av gudstjänsten? Hon svarar: Jag vill bli berörd. Och det vill också vi. Därför sjunger vi: Helige Ande, kom till oss du.

Om man spelar psalmer och sånger på piano eller orgel bör man först ta reda på vad där finns för förtecken i notsystemet. Där för kors och där finns b-n. Struntar man i förtecknen, när man spelar, låter det jämmerligt. Prova!

Vårt liv har två förtecken. Det första är KORSET. Där befrias vi från makterna som styr oss och binder oss och gör oss ofria. Gå till korset med dina låsningar och suckar och synder.

Det andra förtecknet är BÖNEN. Bönen hjälper dig att hitta en ny samtalspartner. Jesus, din stora kärlek, din Herre över både vardag och söndag är din samtalspartner. Får han vara det måste alla kravmakter som heter måste och borde och skulle släppa taget. Och ditt liv blir en ljuvlig musik till Guds ära.

Vi sjunger vers 3.

Du ordbrukare! Lägga nu din vackra panna i djupa veck,
grubbla, tänk, reflektera över dessa frågor:

- 1 Vilka två formuleringar finns av sabbatsbudet? Vad vill de två formuleringarna säga?
2. Vad betyder ordet anthropos?
3. Varför är vår tids största sjukdomsorsak stressen?
4. Varför vill man DÅ röja Jesus ur vägen? Varför vill man NU röja Jesus ur vägen?
5. Varför blev sabbaten gjord för människans skull?
6. Varför blev inte människan gjord för sabbatens skull?
7. Vad händer med din vilodag då du spelar herre själv?
8. Varför är det så bra att hitta dörren?
9. Vad förväntar du dig av gudstjänsten?

I Bibelskolans skattkammare kan du läsa om vilodagens mening på Nyfikenhetsvandring 67. kan du läsa om gudstjänstens mening på Nyfikenhetsvandring nr 68.